

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 30 травня 2024 р.

Львів

№ 63/ 11- рк/к

Вигодська селищна рада
(інформація з обмеженим доступом)

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), за результатами проведеного дослідження щодо дотримання Вигодською селищною радою Івано-Франківської області вимог законодавства про захист економічної конкуренції при вирішенні питань розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Вигодської територіальної громади,

ВСТАНОВИЛА:

- (1) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (2) Вигодська селищна рада Івано-Франківської області відповідно до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04355875 (далі – Селищна рада).
- (3) Місцезнаходження: *(інформація з обмеженим доступом)*.
- (4) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року № 714-р смт. Вигода є адміністративним центром Вигодської територіальної громади, до складу якої входять Вигодська, Вишківська, Ілемнянська (Рожнятівський район), Кропивницька, Лолинська, Новоселицька, Новошинська, Підлісківська, Сенечівська, Старомізунська, Шевченківська територіальні громади.
- (5) У розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Вигодська міська рада є органом місцевого самоврядування.
- (6) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

- (7) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 зазначеного закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (8) В територіальних межах Вигодської територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Селищною радою та її виконавчим комітетом.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (9) Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення міської ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.
- (10) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (11) Правові та організаційні основи містобудівної діяльності, в тому числі розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, встановлюються Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».
- (12) Відповідно до частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту (далі – ТС).
- (13) Відповідно до частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.
- (14) На виконання зазначеної норми закону, наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068, затверджений Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, який визначає механізм їх розміщення (надалі – Наказ).
- (15) Відповідно до п. 2.1 Наказу, підставою для розміщення ТС є паспорт прив'язки ТС.
- (16) Порядок отримання паспорта прив'язки ТС визначений пунктами 2.2 – 2.7 Наказу.
- (17) Відповідно до п. 2.2 Наказу замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС. До заяви додаються:
  - графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1:500

- кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
- реквізити замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності)/місцезнаходження ТС/контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.
- (18) Про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам замовник повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом десяти робочих днів з дня отримання відповідного комплексу документів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС. (п. 2.5 Наказу).
- (19) Згідно з п. 2.6 Наказу, для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додаються:
- схема розміщення ТС;
  - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат;
  - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.
- (20) Паспорт прив'язки ТС надається органом з питань містобудування та архітектури протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви (п. 2.7 Наказу).
- (21) Пунктом 2.13 Наказу визначено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим Порядком.
- (22) Продовження строку дії паспорта прив'язки ТС здійснюється за заявою замовника, шляхом зазначення нової дати, підпису та печатки у паспорті прив'язки ТС органом з питань містобудування та архітектури виконавчого органу відповідної ради, районної державної адміністрації (п. 2.18 Наказу).
- (23) Пунктом 2.14 Наказу передбачено, що Паспорт прив'язки ТС не надається за умов:
- подання неповного пакета документів, визначених пунктом 2.6 Наказу;
  - подання недостовірних відомостей, зазначених у пункті 2.6 Наказу.
- (24) Ненадання паспорта прив'язки з інших підстав не допускається.
- (25) Відповідно до роз'яснень Мінрегіонбуду від 12.04.2017 №7/14-3939, Наказ є обов'язковим для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами. Чинним законодавством не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.
- (26) Відповідно до викладеного, органи місцевого самоврядування повинні неухильно дотримуватись норм та вимог, встановлених Наказом.

2. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (27) З метою всебічного та об'єктивного проведення дослідження Відділення надіслало Селищній раді вимогу про надання інформації від 21.02.2024 № 63-02/531, відповідь на яку отримано листам від 05.03.2024 № 338/02-23 (вх. від 13.03.2024 № 63-01/647).
- (28) За результатами аналізу отриманої інформації встановлено таке.

- (29) Підприємницьку діяльність у ТС на території Селищної ради станом на 01.01.2022 суб'єкти господарювання здійснювали у 29 ТС, станом на 01.01.2023 – у 24 ТС, станом на 01.01.2024 – у 27 ТС.
- (30) До 2023 року повноваження щодо оформлення, продовження строку дії паспортів прив'язки ТС на території Селищної ради здійснювались Калуською районною державною адміністрацією.
- (31) З 2023 року уповноваженим органом містобудування та архітектури щодо оформлення, продовження строку дії паспортів прив'язки ТС визначений відділ архітектури, містобудування, капітального будівництва та комунального майна апарату Вигодської селищної ради (далі – Відділ) відповідно до рішення Селищної ради від 23.12.2022 № 1488-24/2022 «Про внесення змін до рішення Вигодської селищної ради від 28.09.2021 № 810-10/2021 «Про затвердження Положення про відділ архітектури, містобудування, капітального будівництва та комунального майна апарату Вигодської селищної ради».
- (32) Оформлення, продовження строку дії паспортів прив'язки ТС здійснюється відповідно до Наказу через Центр надання адміністративних послуг апарату Вигодської селищної ради (далі – ЦНАП).
- (33) Інформаційна картка послуги «Оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності» затверджена рішенням виконавчого комітету Вигодської селищної ради (далі – Виконком) від 31.01.2023 № 312, інформаційна картка послуги «Продовження строку дії паспорта прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності» затверджена рішенням Виконкому від 31.01.2023 № 315.
- (34) Протягом 2023 року Селищною радою оформлено 3 паспорти прив'язки ТС та продовжено строк дії 3-х паспортів прив'язки ТС.
- (35) Відділенням встановлено, що перед оформленням паспорта прив'язки ТС замовнику необхідно звернутись до Селищної ради із заявою про надання дозволу на встановлення ТС (далі – Дозвіл), до якої додаються документи, передбачені п. 2.3 Наказу для визначення органом з питань містобудування та архітектури відповідності намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам.
- (36) Відділ розглядає заяву та додані до неї документи на відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам та, у разі позитивного висновку, готує проєкт рішення «Про надання дозволу на встановлення ТС», який виноситься на розгляд Виконкому.
- (37) У 2023 році Виконкомом прийнято 3 рішення «Про надання дозволу на встановлення ТС».
- (38) Після отримання Дозволу замовник звертається в ЦНАП із заявою про оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає перелік документів, передбачених п. 2.6 Наказу.
- (39) Отже, всупереч пункту 2.5 Наказу, згідно з яким орган з питань містобудування та архітектури протягом десяти робочих днів повідомляє замовника про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації та будівельним нормам, відділ архітектури та містобудування Вигодської селищної ради передає надані замовником документи для отримання Дозволу на розгляд на Виконкому.
- (40) Зазначене також суперечить пункту 2.13 Наказу, яким передбачено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримувати погодження, не передбачені законом та Наказом.

- (41) Таким чином, замовник може подати заяву на отримання паспорту прив'язки ТС тільки після отримання ним Дозволу у вигляді рішення Виконкому, а у разі прийняття Виконкомом рішення про відмову у наданні Дозволу замовник буде позбавлений права отримати паспорт прив'язки ТС навіть у разі відповідності його намірів щодо місця розташування ТС містобудівній документації та будівельним нормам.
- (42) Зазначене вище також суперечить Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (надалі - Закон про дозвільну систему).
- (43) За приписами статті 1 Закону про дозвільну систему документ дозвільного характеру - дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновку, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.
- (44) Враховуючи зазначене, Дозвіл, що надається суб'єктам господарювання через ЦНАП, є дозвільним документом.
- (45) Статтею 4 Закону про дозвільну систему визначено, що виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються, зокрема, необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види; дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру; перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності; перелік та вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру.
- (46) Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» затверджений перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, який не містить такого дозвільного документу як «Дозвіл на встановлення тимчасової споруди», а статтею 1 цього Закону передбачено, що забороняється вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до переліку, затвердженого цим Законом.
- (47) Підсумовуючи наведене вище, Селищна рада встановила неправомірні вимоги для суб'єктів господарювання, що мають намір здійснювати підприємницьку діяльність у ТС, щодо отримання Дозволу у вигляді рішення Виконкому, який є підставою для отримання паспорту прив'язки ТС.
- (48) Слід зазначити, що відповідно до статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення виконавчого комітету приймаються на його засіданні більшістю голосів від загального складу виконавчого комітету, що може призвести до безпідставних відмов у наданні Дозволу з непередбачених Наказом підстав та перевищення визначеного Наказом терміну надання висновку про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації та будівельним нормам.
- (49) Такі дії Селищної ради можуть мати наслідком обмеження конкуренції між суб'єктами господарювання на відповідному ринку, зниження їх конкурентоспроможності та настання негативних наслідків для ринкових позицій тих суб'єктів господарювання, які виявили бажання користуватися ТС для провадження підприємницької діяльності, оскільки Селищна рада встановила такі вимоги при оформленні паспорта прив'язки ТС, виконання яких створюватиме для суб'єктів

господарювання додаткові адміністративні бар'єри для входження на відповідний ринок.

- (50) Таким чином, внаслідок неправомірних дій органу місцевого самоврядування, конкуренція на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Вигодської територіальної громади може обмежуватись.

3. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (51) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування.
- (52) Частина друга статті 4 цього ж Закону визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (53) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (54) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення умов без впливу зовнішніх чинників, одним з яких є вплив державних органів. За таких умов забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (55) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (56) Вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняється.
- (57) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (58) Дії Вигодської селищної ради, які полягають у прийнятті рішень виконавчого комітету про надання дозволу на встановлення ТС, що суперечить вимогам чинного законодавства України, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Вигодської територіальної громади.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про

Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Вигодській селищній раді (*інформація з обмеженим доступом*) припинити дії, які полягають у прийнятті рішень виконавчого комітету про надання дозволу на встановлення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, та містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Вигодської територіальної громади.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно письмово повідомити Відділення на адресу: 79000, м. Львів, вул. Коперника, 4, у 2-х місячний строк з дня їх отримання.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії,
голова відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ